

Når bedstefar glemmer, husker app'en

Fortiden går digitalt og hjælper til bedre pleje af ældre. Idé i Herning Kommune udbredes nu til hele landet

AF JØRGEN STEENS

seniorliv@k.dk

”Du kender det sikkert godt: Når man besøger familie og venner og skal se gamle fotografier sammen, så ser man en masse mennesker, som ingen længere ved, hvem er, fordi ingen har fået skrevet navne bag på billederne.”

Sådan forklarer Johannes Laursen, trykker på en knap og fortæller kort til iPad'ens indbyggede mikrofon, hvem der er på det gamle, af årene let afblegede familiebillede, som vises på skærmen. Efter endnu et tryk på knappen kan han kontrollere, om det er o.k., og nu er så både foto og bedstefars forklaring sikret for eftertiden. Næste generation kan så gemme eller fortsætte slægtshistorien.

Johannes og Inge Laursen, 84 og 82 år, er gået digitalt med deres fortid og deres mange minder sammen gennem 53 års ægteskab. Han har arbejdet som murer og bygningskonstruktør, og der er billeder på iPad'en af ham i mureretøj og af gamle konstruktionstegninger og fotos af familie. Desuden også små stumper fra de småfilm, Johannes har taget gennem årene.

Et af dem er med hustruen cyklende på en barnecykel. Det var fra dengang, hun stadig havde sine ben. Nu sidder Inge Laursen i kørestol, og det har hun gjort i mange år. Benene måtte amputeres på grund af åreforkalkning, men som yngre var hun og Johannes ivrige folkedansere, og det er der også billeder af.

”Og se, her sidder min mor,” peger Johannes og fortæller om et gammelt kassetebånd, han har liggende, hvor moderen har fortalt om sin fattige barndom, og som nu også skal digitaliseres. Johannes' mor døde i slutningen af 1970'erne, men er med på en stump småfilm fra en julefest, hvor også Johannes' og Inges børn deltager, heriblandt den ældste datter, der døde af modernærkekræft som 28-årig.

”Det var smertefuldt, men nu er det godt, at vi kan se hende,” siger Johannes Laursen.

Det gamle ægtepar bor i Hammerum ved Herning, hvor de bruger dagtilbud på Toftebo Centret. Her er de blandt testpersonerne til ”Min livshistorie” – en ny app, eller applikation, som Herning Kommune har fået idéen til, og som siden efteråret 2014 er blevet udviklet af it-direktør Per Egebjerg og hans team. Der er tale om et lokalt firma, der nu lancerer den nyudviklede app, hvis edb-program gør det let at gemme sine minder digitalt.

▲ Inge og Johannes Laursen har fået deres liv digitaliseret og på iPad. De kigger over skulderen af it-direktør Per Egebjerg, der sammen med sit team har udviklet ”Min livshistorie”, og aktivitetskoordinator Mette Lassen fra Herning Kommune. – Foto: Henning Bagger/Scanpix.

Det giver mulighed for en bedre og mere personlig pleje, når vi kender de ældres fortid, hvad de har beskæftiget sig med, og hvad der interesserer dem.

METTE LASSEN, AKTIVITETSKOORDINATOR

App'en er først og fremmest tænkt til iPad'er og andre tablets, men vil også kunne bruges på en computer.

”Vi har gjort meget ud af at skabe et brugervenligt program, som kan anvendes på alle niveauer, og som ikke kræver store forkundskaber,” fortæller Per Egebjerg.

40 frivillige ”superbrugere” er tilknyttet projektet, og de skal fra januar stå for kurser, som på kommunens aktivitetcentre vil introducere ”Min livshistorie” for de ældre.

Holdet bag den nye digitale platform omfatter it-folk, administrative medarbejdere, erhvervsfolk med videre og ikke mindst ansatte fra kommunens ældresektor. Det var her, idéen om at gå digitalt opstod.

”Vi begyndte at tænke over, hvordan vi kunne udvikle det nuværende papirsystem med personlige oplysninger om de

ældre, der flytter i plejebolig,” forklarer aktivitetskoordinator Mette Lassen, der har været en af de bærende kræfter i udviklingen af projektet. Ved at lægge minderne ind i en digital hukommelse i stedet for papir i et ringbind, kan det hele komme med, og ”Min livshistorie” fra Herning kan netop rumme det hele: fotos, småfilm, videooptagelser, tekster og lyd.

Initiativtagernes håb er, at ”Min livshistorie” nu vil brede sig fra Herning til resten af Danmark. En vigtig kanal bliver her organisationen Danske Seniorer, der med sine 140 datastuer landet over støtter op om projektet. Forningens næstformand, forhenværende sundhedsminister Arne Røhlighed, kalder det for et ”nytænkende og værdifuldt projekt”:

”Vi er sikre på, at ikke mindst vores medlemmers

børn og børnebørn vil være lykkelige for så enkelt at kunne få deres familiehistorie gemt.”

Det er Inge Laursen enig i: ”Når jeg ser vores gamle billeder og film, så er det jo vores minder, som er gode at have, men måske er det først og fremmest dem, der kommer efter os, som kan blive glade for det. Det er i hvert fald vigtigt, mener jeg, at vi husker at fortælle videre om vores liv til vores børn og børnebørn, mens vi endnu kan. For pludselig kan vi måske ikke mere.”

Derfor – og selvom applikationen nu introduceres i ældresektoren – bør man egentlig begynde den digitale registrering af sit liv langt tidligere, påpeger Mette Lassen, og ”Min livshistorie” står som et tilbud til alle.

I prøveperioden har hun selv via appen forevigt minder og ”stjernestunder” fra sin egen familie.

Mulighederne er mangfoldige: Når børnebørnene kommer på besøg, og bedstefar ikke kan huske, kan billederne, lyden og teksterne i den digitale hukommelse få gang i snakken, som så kan få mere indhold, end hvis den bare bliver om dagens vind og vejr. ”Min livshistorie” kan for eksempel også hjælpe demente med at holde fast på

tilværelsen, og de lagrede oplysninger kan bruges direkte af plejepersonalet i ældresektoren i stedet for noterne i et ringbind. Aktivitetskoordinator Mette Lassen siger:

”Nu kan plejepersonalet jo så gå ind og via appen få et overblik over den pågældendes liv, så plejepersonalet ved, hvad det er for et menneske, de skal ind til. Det giver mulighed for en bedre og mere personlig pleje, når vi kender de ældres fortid, hvad de har beskæftiget sig med, og hvad der interesserer dem. For eksempel at Inge og Johannes tidligere i deres liv har været ivrige folkedansere og derfor formentlig vil være interesserede i at se ’Vild med dans’ i fjernsynet. Eller at en beboer tidligere har arbejdet i en bank og derfor nok stadig gerne vil være velklædt også som ældre i en plejebolig. Appen giver mulighed for nogle vigtige referencepunkter, som kan skabe en bedre samtale eller pleje.”

Johannes Laursen tilføjer: ”Og hvis jeg en dag oplever, at jeg ikke længere kan bevæge mig eller sige noget, er det godt, at personalet ved, at jeg ikke kan lide at sove på ryggen, og at jeg foretrækker lidt vand i kaffen.”

Begge dele og mere til kan læses i den profil, der oprettes i forbindelse med et administrationsmodul, som insti-

tutionen kan benytte i sit daglige arbejde. Her kan de ansatte læse et koncentrat om den pågældende beboers vaner og livshistorie. Den enkelte bruger har selv mulighed for at vælge, hvilke historier personalet og andre skal have adgang til, ligesom man kan vælge, om børn eller andre pårørende skal have adgang til ”Min livshistorie”.

Såvel privatpersoner som institutioner kan tegne abonnement på ”Min livshistorie”, og appen kan gå i arv til næste slægtled, og dermed – som it-direktør Per Egebjerg påpeger – ”binde generationer sammen og sikre, at vores livs unikke historier bevares for eftertiden. Som et moderne slægtstræ.”

HJÆLPEMIDDEL

► **”Min livshistorie”** er blevet optaget i Socialstyrelsens hjælpemiddelkatalog. Det betyder, at der kan søges kommunal hjælp til betaling af et abonnement. Find flere oplysninger på hjemmesiden minlivshistorie.dk.